Ministerie van Justitie en Veiligheid

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Verdere verlenging besluitmoratorium Oekraïne

Datum
17 augustus 2023

Ons kenmerk
4851114

1. Aanleiding

Met ingang van 28 februari 2022 is een besluit- en vertrekmoratorium ingesteld voor asielzoekers met de Oekraïense nationaliteit voor de duur van een half jaar. Dit besluit- en vertrekmoratorium stond los van de inwerkingstelling van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) op 4 maart 2022 en was in de praktijk alleen van toepassing op personen met Oekraïense nationaliteit die niet onder de richtlijn vallen. Het besluitmoratorium is nadien nog twee keer met een halfjaar verlengd en liep af op 28 augustus 2023.

Het vertrekmoratorium kon op grond van de Vreemdelingenwet 2000 (hierna: Vw) niet verlengd worden na 28 februari 2023. U heeft de Tweede Kamer op 16 maart 2023 aangegeven dat geen actieve vertrekhandelingen zullen worden verricht voordat de Kamer hierover geïnformeerd.

Met deze nota wordt u geadviseerd over het verlengen van het besluitmoratorium. Hierbij is van belang dat de Procedurerichtlijn voorschrijft dat de behandelingsprocedure ook tijdens een besluitmoratorium binnen 21 maanden na de indiening van het verzoek moet worden afgerond. Naar verwachting zal het aantal zaken waarin deze termijn wordt bereikt vanaf november 2023 gaan oplopen. In deze zaken zal derhalve een beslissing moeten worden genomen en een besluitmoratorium zal dan in de praktijk dus geen effect meer hebben.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u in te stemmen met:

- Het verlengen van het besluitmoratorium voor Oekraïense asielzoekers tot 28 november 2023;
- Het concept en publicatie van bijgevoegd verlengingsbesluit in de Staatscourant;
- Het verder opschorten van de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst, eveneens tot 28 november 2023;
- Het ontwikkelen van een landenbeleid Oekraïne dat kan worden toegepast in de periode vanaf 28 november 2023;
- Het informeren van de Tweede Kamer hierover door middel van bijvoegde conceptbrief.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
17 augustus 2023

Ons kenmerk
4851114

3. Kernpunten

- Het besluitmoratorium heeft betrekking op personen met de Oekraïense nationaliteit die niet in aanmerking komen voor tijdelijke bescherming, bijvoorbeeld omdat zij zich al voor 27 november 2021 elders in de EU bevonden en niet ontheemd geraakt zijn vanwege het conflict. Het gaat op dit moment om ongeveer 1400 personen aan wie een sticker is geweigerd en van wie de asielaanvraag in beginsel zou moeten worden beoordeeld. Dit aantal kan nog verder stijgen.

- Tegelijkertijd schrijft de Procedurerichtlijn voor dat de behandelingsprocedure ook tijdens een besluitmoratorium binnen 21 maanden na de indiening van het verzoek moet worden afgerond. Naar verwachting zal het aantal zaken waarin deze termijn wordt bereikt vanaf november 2023 gaan oplopen. Voor deze zaken zal een besluitmoratorium in de praktijk dus geen effect meer hebben.

- Inmiddels zijn er in toenemende mate (openbare) bronnen beschikbaar gekomen die een beschrijving geven van de situatie in Oekraïne. Daarom wordt voorgesteld die informatie te verzamelen en op basis daarvan een landenbeleid Oekraïne te formuleren, dat gebruikt kan worden in de periode na 28 november voor het beslissen op aanvragen van Oekraïners die niet vallen onder de RTB. Hierin kan ook de vraag worden meegenomen of, en zo ja, in welke gebieden, sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 15, onder c, van de Kwalificatierichtlijn. Daarbij zal ook worden geadviseerd welke verblijfsrechtelijke consequenties daaraan moeten worden verbonden. Verder zal worden onderzocht of de aanmerking van Oekraïne als veilig land van herkomst moet worden gehandhaafd. Een voorstel voor een landenbeleid zal u separaat worden voorgelegd.

- Voor ontheemden die wel onder de RTB vallen blijft de behandeling conform artikel 43a Vw opgeschort totdat de tijdelijke bescherming wordt beëindigd.

- Op basis van het voorgaande stel ik voor om het besluitmoratorium nog eenmaal te verlengen tot 28 november 2023, precies 21 maanden nadat het besluitmoratorium voor de eerste keer werd ingesteld.

- Voor inval van Rusland werd Oekraïne aangemerkt als veilig land van herkomst. Tegelijk met het instellen van het besluitmoratorium is de aanmerking opgeschort. Ik stel voor de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst nogmaals op te schorten voor dezelfde periode als het besluitmoratorium.

- Een aanvullend argument voor deze werkwijze is gelegen in het feit dat een besluitmoratorium op grond van artikel 43, eerste lid, Vw, wordt ingesteld als naar verwachting voor een *korte* periode onzekerheid zal bestaan over de situatie in het land van herkomst en op grond daarvan redelijkerwijs niet kan worden beslist. Met een verdere verlenging van een halfjaar, zonder uitzicht op het hervatten van de beslispraktijk, zou de vraag op kunnen komen of dit nog strookt met de bedoeling van de Procedurerichtlijn.

4. Toelichting

4.1 Communicatie
Een (verlenging van een) besluitmoratorium wordt kenbaar gemaakt door middel van het ministerieel besluit in de Staatscourant. Hiervan wordt de Tweede Kamer op de hoogte gesteld.

Het opschorten van de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst is een beleidsmatige handeling die verder geen regelgeving behoeft. Wel wordt ook dit besluit aan de Tweede Kamer medegedeeld.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
17 augustus 2023

Ons kenmerk
4851114

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.